

POHJOIS-IIN KYLÄN KYLÄSUUNNITELMA 2014–2019

HIIVALA

3 KONI

VIRKKULA

5 KANTOLA

Kyläyhdistyksen tärkeitä hetkiä:

Pohjois-Iin kylätoimikunta perustettu 7.5.1987

Pohjois-Iin kyläyhdistys ry rekisteröity 15.9.2003

Vuoden Iiläinen Kylä 2008

Pohjois-Pohjanmaan Vuoden Kylä 2008

Valtakunnallinen Vuoden Kylä 2009

Pohjois-Iin kyläyhdistys 25-vuotta 7.5.2012

Suomen Kylätoiminta ry:n myöntämät maaseudun kehittäjien ansiomerkit:

HOPEINEN (väh. 10 vuotta kylätoimintaa):

Meeri Simoska v. 2009

Eila Fäldt v. 2012

Pirkko Mäkitalo v. 2012

Arvo Virkkula v. 2012

PRONSSINEN (väh. 5 vuotta kylätoimintaa):

Taina Häkkilä v. 2012

Timo Kaisto v. 2012

Maria Tolonen v. 2012

Yrjö Tuominen v. 2012

Raimo Välikangas v. 2012

Nykyisin hopeiseen maaseudun kehittäjien ansiomerkkiin vaaditaan vähintään 12 v kylätoimintaa ja pronssiseen vähintään 6 vuotta.

Kyläyhdistyksen hallitus 2013

Anita Sievänen, puheenjohtaja

0400-461 880

anita.sievanen@gmail.com

Raimo Välikangas, varapuheenjohtaja

Leena Tiiro, sihteerirahastonhoitaja

Leena Tiiro, sihteerirahastonhoitaja

Tiina Joensuu, jäsen

Hilkka Kynkäänniemi, jäsen

Juhani Miettunen, jäsen

Aune Olkonieniemi, jäsen

Markku Veijola, jäsen

Kyläyhdistyksen hallitus 2014

Anita Sievänen, puheenjohtaja

Markku Veijola, varapuheenjohtaja

Leena Tiiro, sihteerirahastonhoitaja

Leena Tiiro, sihteerirahastonhoitaja

Auvo Anisimaa, jäsen

Tiina Joensuu, jäsen

Antti Leinonen, jäsen

Aune Olkonieniemi, jäsen

Jukka Sassi, jäsen

Kyläyhdistyksen nettisivut:

www.pohjoisiinkylayhdistys.fi

Kyläyhdistys facebookissa:

[http://www.facebook.com/](http://www.facebook.com/Pohjoisli)

[Pohjoisli](http://www.facebook.com/Pohjoisli)

Sisältö:

Puheenjohtajan tervehdys.....	4
Kyläsuunnitelman tekemisestä.....	6
Pohjois-Iin historiaa.....	8
Pohjois-Iin nykytilanne.....	10
Kylätoiminta.....	14
Kyläkyselyn tuloksia.....	18
SWOT-analyysi.....	24
A`WOT –arvottamismenetelmä.....	29
Visiot ja tavoite.....	33
Hankkeita.....	35
Muut kehittämiskohteet ja toimenpiteet.....	39
Kyläsuunnitelman seuranta.....	43

Teksti ja kuvat, ellei toisin mainittu: Anita Sievänen

Toimitus ja taitto: Leena Tiiro

Kansi: Muotoilutoimisto Into / Tuula Koto

Paino: Erweko Oy

Puheenjohtajan tervehdys

Pohjois-Iin kylän kyläsuunnitelmassa vuosille 2014-2019 on tarkoitus tarkastella ja nostaa esille kylämme kehittämistarpeet ja edistää samalla Iin kunnan ja Pohjois-Iin kyläyhdistys ry:n yhteistyötä yhteisenä tavoitteenamme niin kylämme kuin koko Iin kunnan asumisviihtyvyyden, houkuttelevuuden ja vetovoimaisuuden lisääminen. Viihtyisä ympäristö, luonnonmaisemat ja hoidettu kulttuuri- maisema ovat tekijöitä, joilla voimme houkutella maaseudulle uusia asukkaita, loma-asukkaita, yrittäjiä ja työvoimaa ja samalla vähentää halukkuutta muuttaa pois maaseudulta ja kotikylästä.

Lisäksi tavoitteena on myös kannustaa muitakin yhdistyksiä katsomaan omaan tulevaisuuteensa ja suunnittelemaan sitä ja toimimaan laadittujen suunnitelmien mukaisesti.

Kyläsuunnitelma on meidän asukkaiden yhteinen tahdonilmaisu kylämme tulevaisuudesta ja jonka avulla lähdemme kehittämään ja toteuttamaan meille tärkeitä asioita. Se, joka tietää, mitä tahtoo, selviää tulevaisuudesta paremmin kuin se, joka ei tiedä. Osa asioista on kyläläisten itsensä toteutettavissa, osaan kytkeytyy myös kunta mukaan ja osaan asioista vaaditaan toteutuakseen enemmän resursseja vaikka ulkopuolista rahoitusta. Useimmat hankerahoittajat vaativat rahoituksen pohjaksi mm. voimassaolevan kyläsuunnitelman.

Samanaikaisesti kyläsuunnitelma toimii myös Pohjois-Iin kylämme markkinointiesitteenä "kylän käyntikorttina" niin nykyisille asukkaille kuin tulevillekin asukkaille ja muille kunnastamme ja kylästämme kiinnostuneille.

Kyläsuunnitelma johtaa asioiden kulkua ja on tienviittamme tulevaisuuteen. **Suunnitelmaa käydään vuosittain läpi hallituksen kokouksissa sekä yhdistyksen kevät- ja syyskokouksissa ja to-**

teutetaan asioita pala kerrallaan ja muutetaan ja täydennetään siltä kohdin, missä on aihetta muutoksiin. Jo nyt talvella 2014 osa asioista on mennyt eteenpäin ja uhka muuttunut mahdollisuudeksi.

Pohjois-Iin kyläsuunnitelma 2014-2019 jaetaan kaikille kyläläisille postilaatikkojakeluna ja luovutetaan myös Iin kunnanvaltuutetuille ja Iin kunnalle. Kuntaliiton maaseutustrategiassa linjataan, että elävät kylät nähdään koko kunnan voimavarana. **Kyläsuunnitelma ei ole vain kylän suunnitelma vaan koko kunnan suunnitelma** ja panostukset siihen ratkaistaan kunnan suunnitelmissa ja päätöksenteossa vuosittain ja tarkennetaan yhdessä paikallistoimijoiden kesken.

lissä 13.11.2013 Anita Sievänen

Kyläyhdistyksen puheenjohtaja Anita Sievänen julisti joulurauhan alkaneeksi Pohjois-Iin koululla 18.12.2013. Kuva Jukka Sassi.

Kyläsuunnitelman tekemisestä

Ensimmäinen Pohjois-Iin kyläsuunnitelma tehtiin jo vuonna **2003** Kylävalakiat-hankkeen avustamana, päivitettiin vuonna **2009** ja nyt on vuorossa uusiin päivitys seuraavalle viisivuotiskaudelle **2014-2019**. Kyläyhdistyksen hallitus otti vastuun päivityksen kokoamisesta, mutta jotta siinä onnistuttiin, tarvittiin kaikkia kyläläisiä. Ensimmäisen kerran kyläsuunnitelmasta vuosille 2014-2019 kerroimme syyskokouksessa 2012 ja samalla laitoimme karttapohjat Pohjois-Iin koulun seinälle oppilaiden toiveita ja ideoita varten.

Maaliskuussa 2013 jaoimme Pohjois-Iin Sanomat 1/2013 postilaatikkopakettina jokaiseen 430 talouteen kylämme alueella ja sen liitteenä kyläkyselyn, jonka palautuspäivä oli 31.3.2013. Vastaukset pyydettiin palauttamaan Pohjois-Iin koulun postilaatikkoon, oppilaan mukana koululle tai hallituksen jäsenten postilaatikkoon. Lisäksi kysely oli samanaikaisesti avoimena nettisivuillamme www.pohjoisiinkylayhdistys.fi.

Tehdyllä kyläkyselyllä selvitettiin Pohjois-Iin kylän asukkaiden näkemyksiä kylämme nykytilasta sekä kehittämistarpeista. Selvitimme vastaajien taustatietoja, mm. onko perheestä joku alkuperäinen pohjoissuomalainen vai onko koko perhe koko-

*Tiina Joensuu,
Aune Olkonieni
ja Ritva Sauvola
kyläsuunnitelma-
työpajassa
kylätuvalla
10.8.2013.*

naan muualta tänne muuttanut, kysyimme myös kylätiedottamisesta, kylän teiden kunnosta sekä historiallista paikoista, tapahtumista ja henkilöistä kyläkirjaamme varten.

10.8.2013 pidettiin Kylätuvalla kyläsuunnitelma-työpaja hallituksemme jäsenille, vetäjänä toimi Yhteisöhautomohankkeen hankeaktivaattori Ritva Sauvola. Työpajassa kävimme läpi kyselyn tuloksia ja työstimme saatuja tuloksia lopulliseen muotoon esitettäväksi kyläyhdistyksemme syyskokoukselle 13.11.2013. Syyskokous hyväksyi kyläsuunnitelman ja tässä se on kädessäsi.

Pohjois-Iin kylätupa sijaitsee Pohjois-Iin koulun piharakennuksessa samassa tilassa eskariluokan kanssa. Kylätupa sai uuden ilmeen remontin yhteydessä 2012.

Pohjois-Iin historiaa

Pohjois-Suomen alueella on kivikaudesta lähtien liikkunut eri alkupe-
rää olevaa väestöä: lapinverottajia, kauppamiehiä ja eränkävijöitä.
Asutuksen varhaisvaiheista on kuitenkin saatavilla hyvin vähän tietoa.
Pysyvä asutus Iin alueelle on luultavammin alkanut kehittyä vähitellen
varhaisena keskiaikana 1200 - 1300 luvulla. **Ii mainitaan kappeliseu-
rakuntana ensi kerran vuonna 1374**, jolloin siellä on täytynyt olla
ainakin muutaman kymmenen talouden asutus. Ilmeisesti kappeli on
syntynyt jo muutamia vuosia tai vuosikymmeniä mainittua vuotta ai-
kaisemmin. Myös **Iin Hamina on ollut olemassa 1300-luvulta lähti-
en**. 1400-luvulta peräisin olevien asiakirjojen mukaan Iissä olisi ollut
tuolloin noin parikymmentaloinen asutus.

Ensimmäisenä luotettavana tietolähteenä asutuksen kehitykselle voi-
daan pitää vuoden **1546 pääveroluetteloa**. Sen mukaan oli Iin kyläs-
sä **35 taloa**. 1500 - 1600-lukujen vaihteessa kylä jakaantui kahtia si-
ten, että joen **pohjoispuolella olevia taloryhmiä alettiin asiakirjoissa
kutsua Pohjois-Iiksi**. Jo Iin kylän vanhimmissa veroluetteloissa 1500-
luvulla esiintyvät mm. Leistolän, Päckilän, Piukkulan ja Virkkulan
talojen nimet, jotka esiintyvät Pohjois-Iin tämänhetkisessä paikanni-
mistössä.

Varhaisinta asutusta Iijoen suulle veti suotuisat luonnon tarjoamat
mahdollisuudet: Iijoen runsas lohikanta, rehevät rantaniityt, meri ja
läheiset erämaat. Tärkeimmiksi elinkeinoiksi muodostuivatkin siten
kalastus, metsästys ja aluksi toisarvoisessa asemassa ollut maatalous.
Erinomaisten kulkuyhteyksien ansiosta Iihin muodostui jo hyvin var-
haisessa vaiheessa **vilkas kauppapaikka**. Iin Haminassa joen lohi ja
sisämaasta kuljetetut turkikset, puutavara ja terva vaihtuivat käsityö-
läisten valmistamiin tuotteisiin ja kauppiaiden kuljettamiin ulkomai-
den tuontitavaroihin. Markkinakeskukseen asettui, talonpoikien lisäk-
si, jopa vakituisesti asumaan kauppiaita puoteineen ja kylän laajenemi-

sen myötä eri alojen käsityöläisiä: seppiä, suutareita, räätäleitä, muurareita jne.

Kaupankäynnin myötä myös meriliikenne lisääntyi. Laivanrakennus olikin 1700-luvulla vilkasta. Talonpojat rakensivat jättejä tavarankuljetusta varten, mutta myös tilauksesta kaupungin porvareille. Laivanrakennus jatkui aina 1800-luvun puolelle saakka. Sahatavaraa käytettiin rakentamiseen yhä enenevässä määrin jo 1700-luvulla. Talonpojat perustivatkin useita kotitarvesahoja. **Myös Pohjois-lihin perustettiin Veijolan ja Tolosen sekä Hiastinhaaran sahat jo vuosina 1774 ja 1761.**

Pohjois-lissä sijaitsee **Akolan Kartano**, jonka laamanni Antell rakennutti 1790-luvulla. Akolan suku on hallinnut tilaa 1800-luvulta lähtien. Tällä hetkellä se on Kurkelan suvun hallussa. Päärakennus on mäsardikattoinen, kaksikerroksinen rakennus, joka on nykyisin vain kesäkäytössä. Tila, aikoinaan lin parhaita, on jakaantunut kolmeksi eri pihapiiriksi: Akola, Kurkela ja Brusila.

Lissä vuosi 2014 on juhluvuosi eli tulee 640 vuotta siitä, kun lin kappeliseurakunta mainitaan ensimmäisen kerran kirjallisissa lähteissä. Ii oli vuoteen 1865 ns. emäpitäjä, johon kuuluivat Haukipudas, Kiiminki, Yli-Kiiminki, Yli-Ii, Pudasjärvi, Ranua, Kuivaniemi ja Simo.

Akolan ja Brusilan pihapiiriä keväällä 2012.

Pohjois-Iin nykytilanne

Pohjois-Ii on kylä Iin kunnassa Pohjois-Pohjanmaalla Iijoen pohjoispuolella. Pohjois-Ii mainitaan asiakirjoissa kylänä jo 1500-1600 lukujen vaihteessa, jolloin taloryhmät alettiin erottaa Iin Haminan taloista. Iijoesta on aikoinaan haarautunut lukuisia joen sivu-uomia oikotienä merelle, joista Hiastinhaara ja Mustanputaanhaara sijaitsevat Pohjois-Iissä joen pohjoispuolella ja Tangonhaara ja Sarrionhaara Iijoen eteläpuolella Alarannalla.

Pohjois-Iin kylän itäisin osa on PVO-Vesivoima Oy:n Raasakan voimalaitos, läntisin Perämeri saarineen ja Natura-alueineen, etelässä rajana on Iijoki ja pohjoisessa Muhojoki. Kyläämme halkoo etelä-pohjoissuuntaisesti **Valtatie 4 (E75)** ja itä-länsisuuntaisesti ns. vanha nelostie, nykyinen valtakunnallinen matkailutie **Pohjanlahden Rantatie** (www.rantatie.com). Pohjanlahden Rantatie Vehmaalta Tornioon toimii maantieteellisesti kokoavana historiallisena tienä, jolta erkanevat muun muassa Revontulentie, Tervan tie, Sininen tie ja Saariston Rengastie. Rannikolla kulkeva matkailutie on vaihtoehto nopeille, suorille valtateille. Koko Pohjanlahden rantatien varrella ja sen lähiympäristössä on useita pysähtymisen arvoisia ympäristöjä ja kohteita mm. Pohjois-Iissä Hiastinlahti ja Hiastinhaaran luontopolkualue.

Pohjois-Iin kylä jakaantuu kuuteen erilliseen **kyläyhteisöön, joita ovat HIIVALA, HIETALA, KONI-** Veijola, Vasikkasaari, Liiteränperä, Piukkula, Koni, Pukkinokka, Finninkari, **KANTOLA-Koppeli,**

Vuosi	Yht.	Alle 14 – vuotiaat	15-64- vuotiaat	Yli 65- vuotiaat	Miehet	Naiset
2011	910	207	556	147	485	425
2012	910	207	557	146	484	426

Pohjois-Iin väestö 31.12.2012. Tilastokeskuksen tilasto.

Päkkilänkangas, Paasonranta, Öljymäki, Penttilänkörpi, Mäki, Pikku-mäki, Kemiläinen, Leisto, Ristimäki, Kantola, Kuninkaanniemi, Tyykiluoto, Perso ja **VIRKKULA**- Paakkari, Junnila, Akola, Tiiro, Käyrä sekä **4-TIE**-Myllyharju, Korpiniitty, Tontinharju.

31.5.2013 Iin kunnan asukasmäärä oli 9628 asukasta, joista pohjoisiilaisten osuus on 910 asukasta. Lisäksi Pohjois-Iin asukasmäärä lisääntyy kesäisin noin 100-200 loma-asukkaalla. Pohjois-Ii on turvallinen asuinympäristö, jossa on puhdas ja kaunis luonto, hilla- ja marjamaat alkavat aivan porraspäästä, maaseudun rauha, tilaa ja tonttimaata. Kylämme koetaan taajama- ja maisemakylänä lähellä Iin kuntakeskustaa ja palveluja. Konista ja Hiivalasta matkaa kertyy 2 km ja pohjoisimmista osista 8-10 km. Ouluun ja Kemiin on noin 40 km.

Asutus ja rakennukset sijaitsevat kylänraittien varrella myötäillen osittain Iijokea ja Hiastinhaaraa ja vanhaa nelostietä. Maisemaa elävöittää maaseutumainen rakentamistapa, jossa talot sijaitsevat nauhamaisena ryhmänä teiden varsilla ja tontit ovat väljiä ja piharakennuksilla suojattuja pihapiirejä. Myös metsät, suot ja pellot ovat vallalla nelosti-

Luok- ka	2009- 2010	2010- 2011	2011- 2012	2012- 2013	2013- 2014	2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018
1	19	13	12	13	22	23	32	20	19
2	25	19	14	12	13	22	23	32	20
3	15	24	19	13	12	13	22	23	32
4	27	15	25	19	14	12	13	22	23
5	23	27	15	24	20	14	12	13	22
6	14	24	27	15	24	20	14	12	13
Yht.	123	122	112	96	105	104	116	122	129

Pohjois-Iin koulun oppilasmäärät ja ennusteet lukuvuosittain. Luvut eivät sisällä esioppilaita. Lukuvuoden 2013-2014 alusta oppilaaksiottoalueen rajoja muutettiin uudelleen niin, että Illinsaari kuuluu jälleen Pohjois-Iin koulun alueeseen. Väestörekisterikeskuksen tilasto 12.8.2013.

en molemmin puolin. Vanhan kunnostaminen ja uudisrakentaminen ovat olleet viime vuosina hyvinkin vilkasta, sillä kylään on saatu paluumuuttajia niin Oulusta kuin Kempeleestäkin.

Yhteisöllisyyttä kylässämme rakennetaan talkootyöllä, naapuriavulla, kylän ja koulun yhteistyöllä sekä riittävällä tiedottamisella. Myös aktiivinen kyläyhdistystoiminta on tuonut tunnettuisuutta niin koko Iin kunnan alueella kuin valtakunnallisestikin.

Useat tapahtumat ja toimenpiteet on toteutettu ja toteutetaan Pohjois-Iin koulun ja Pohjois-Iin koulun vanhempainyhdistyksen kanssa yhteistyössä. Pohjois-Iin koulun yhteydessä on myös kylätupamme, joka päivisin toimii esikouluna ja lasten aamu- ja iltapäiväkerhona.

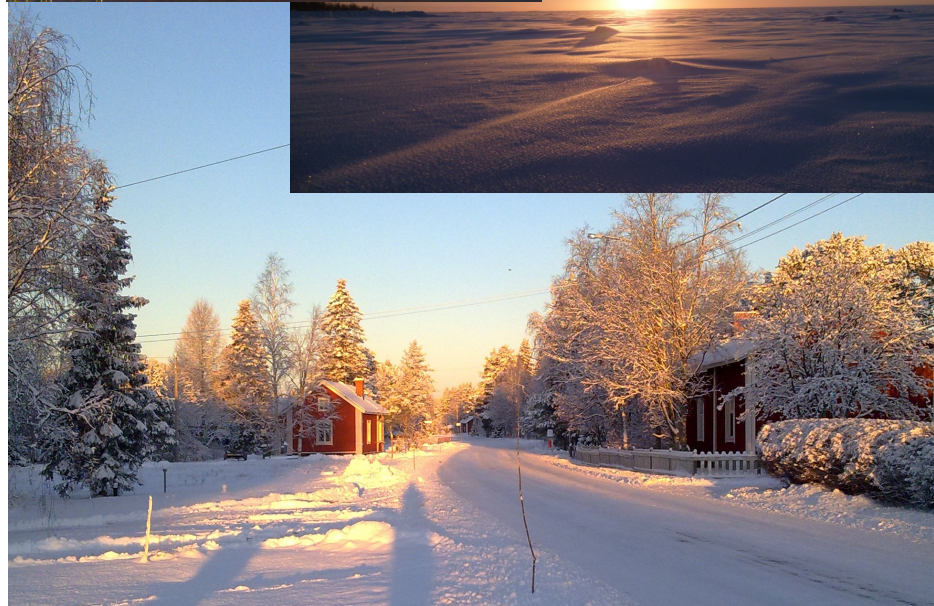
Vaikka peltoa vielä riittääkin Pohjois-Iissä, niin maatalous elinkeinona on pienentynyt niin, että kylässämme on enää kaksi toimivaa lypsykarjatilaa. Sen sijaan muu pohjoisiläinen yritystoiminta on hyvinkin monipuolista, kaiken kaikkiaan yli 20 paikallisesti ja maakunnallisesti tunnettua yritystä ja lisäksi valtakunnallisesti tunnettuja kuten PVO-Vesivoima Oy ja Voimalohi Oy.

Iijoki kuin Perämerikin ovat tuoneet elinkeinon tai lisäelinkeinoon kalastuksesta niin koko Iin kunnan alueella kuin Pohjois-Iissäkin. Lohen ja nahkisten rahallisen arvon lisäksi on huomioitava ne kaikki vuosisataiset perinteet, jotka liittyvät niiden pyyntiin ja valmistukseen. Varmasti kaikille ovat tuttuja jokeen keväisin rakennetut lohipadot ja syksyisin pyynnissä olevat nahkisrysäts.

*Kantolan Markon lohisaa-
lista kesällä 2012.*

Pohjois-Ii on maisemakylä, josta löytyy sekä Perämeren kaunista rannikkoa että perinteistä kylänraittia. Kuvat Anita Sievänen ja Aino Tiiro.

Kylätoiminta

7.5.1987 kokoontui 39 kyläläistä Pohjois-Iin koululle perustamaan Pohjois-Iin kylätoimikuntaa. Ensimmäiseen kylätoimikuntaan valittiin: Veera Jussila, Pirkko Mäkitalo, Jukka Kärsämä, Eeva Seuranen, Ilmi Veijola, Jukka Tiiro, Arvo Virkkula ja Heikki Hyvärinen.

Kylätoimikunnan ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Arvo Virkkula ja perustavan kokouksen sihteerinä toimi Ilmi Veijola. Arvo Virkkula johti kylätoimikuntaa vuosina 1987–1999 ja sihteerinä ja rahastonhoitaja toimi tuon ajan myös Pirkko Mäkitalo. Toiminta käynnistyi jo heti alkujaan rivakasti ja joka kuukauden ensimmäinen tiistai klo 19 kokoonnuttii Pohjois-Iin koululle.

Toimikunnan yleisen kokouksen yhteydessä 3.12.1987 vietettiin jo Pohjois-Iin kuntoradan avajaisia Pohjois-Iin koululla ja kylätoimikunnan kokouksessa 8.11.1988 todettiin, että valaistu kuntorata on luovutuskunnossa ja se päätettiin luovuttaa Iin kunnan liikuntalautakunnalle kunnossapidettäväksi.

Pohjois-Iin kylätoimikunta toimi 16 vuoden ajan järjestäen näiden vuosien aikana hiihto- ja maastajuoksukilpailuja Pohjois-Iin koulupiirin lapsille ja aloittaen stipendien jakamisen 3-6 luokan oppilaille vuonna 1990 , yksi tytölle ja yksi pojalle. Aktiivisella kannanotoilla vaikutettiin koulun lakkautusuhkaan ja vastustettiin mm. Virkkulantien uutta tielinjausta. Aloitettiin myös yhteistyö PVO-Vesivoima Oy:n kanssa ja tehtiin useita

Pohjois-Iin koulun Areena on sekä koululaisten että kyläläisten käytössä.

Talkoolaisia lähdössä tekemään Hiastinhaaran lammasaidan linjausta joulukuussa 2013.

eri aloitteita Iin kunnalle kylän yleisen viihtyvyyden ja turvallisuuden parantamiseksi. **Iin kunnan myöntämät avustukset niin kylätoimikunnan kuin kyläyhdistyksenkin aikana ovat olleet merkittävät.** Myös kyläläisten kunnosta pidettiin huolta aloittamalla vuonna 1988 naisten jumppa ja pidettiin pä välillä myös omaa miestenjumppaakin.

Kylätoimikunnan ensimmäiset talkoot pidettiin 19.5.1987 "Siisti Suomi"- talkoina ja talkoiden työnimi vaihtui vuosien varrella Nurkat kuntoon talkoista Kivenväntötalkoisiin. Tuolloin aloitettu **vahva talkooperinne** on jatkunut tähän päivään saakka periaatteella: yhdessä tekeminen on oiva tapa saada kylämme kuntoon tehokkaasti ja edullisesti ja parhaimmillaan siinä pääsee tutustumaan uusiin ihmisiin ja tekemään osuutensa elinympäristönsä hyväksi.

Kuten osuvasti yhdessä pöytäkirjassa todetaan: "joitakin asioita on saatu hoidettua ja osa on vireillä, mutta on vielä hoitamattomiakin asioita " ja niinhän se on vielä tänäkin päivänä kyläyhdistyksessämme. Pohjois-Iin kylätoimikunnan toiminta hiipui muutamaksi vuodeksi 1990–2000 vaihteessa ja heräsi jälleen eloon vuonna 2002, jolloin tehtiin "Tuumasta toimeen"-kyläkysely kyläsuunnitelmaa varten yhteistyössä PSK:n Kylävalakiat-projektin kanssa ja samalla **rekisteröidyttiin 15.9.2003 Pohjois-Iin kyläyhdistys ry:ksi.** Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin Meeri Jämsä (nyk. Simoska), varapuheenjohtajaksi Raimo Välikangas, sihteeriksi/rahastonhoitajaksi Maria Tolonen ja hallituksen jäseniksi: Riitta Hopponen, Tuula Tiiro ja Taina Häkkilä. Vuonna 2002 perustettiin Hiastinhaaran toimikunta ja 6.9.2003 pidettiin kylätuvan avajaiset ja aloitettiin vilkas kerhotoi-

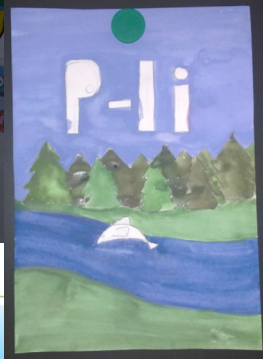
minta: ikäihmisten porinapiiri, perhekahvila, pidettiin historia-iltoja, kansalaisopiston kursseja jne. Lähiliikuntapaikka -hanke toteutettiin vuosina 2003–2008. Vuonna 2004 rakennettiin skeittirata ja tehtiin linja-autokatos 4-tien varteen.

Pohjois-Iin kyläyhdistys ry valittiin **Vuoden 2008 Iiläiseksi kyläksi ja Pohjois-Pohjanmaan Vuoden kyläksi 2008**. Valtakunnallisesti kyläyhdistyksemme sai tunnettuisuutta ja laajalti kiitosta **Valtakunnallinen Vuoden Kylä 2009** valinnalla, perusteluina: "Pohjois-Ii on todellinen alueensa kehittäjäorganisaatio, jossa tehdään kyläsuunnittelua laajana prosessina ja kylässä on hyödynnetty hyvin hankerahoitusta, toteutettu useita elinkeinohankkeita, tiedottaminen on aktiivista ja Pohjois-Iissä ei ole omaa kyläasiamiestä vaan kaikki tehdään talloilla".

Vuonna 2012 puheenjohtajaksi valittiin Anita Sievänen ja ilolla olemme saaneet jatkaa yhteistyötä niin Iin kunnan, Pohjois-Iin jakokunnan, maanomistajien kuin paikallisten yritysten kanssa Pohjois-Iin kehittämiseksi.

Kyläyhdistyksen 25-vuotisjuhlia vietettiin Pohjois-Iin koululla 7.5.2012 koko kylän voimin. Juhlassa esiintyivät niin oppilaat kuin vanhemmat taitajat. Juhlassa jaettiin myös Maaseudun kehittäjän ansiomerkkejä pitkään kylätoiminnassa olleille, sekä Kylätoiminnan viirejä pitkäaikaisille yhteistyökumppaneille. Yli 300 vierasta nautti pohjoisiiläistä perinneruokaa lohisoppaa. Samassa tilaisuudessa julistettiin Pohjois-Iin kylävaakuna, jonka suunnitteli Pohjois-Iin koulun oppilas Saara Alamäki.

Kylämme ei ole myöskään unohtanut kulttuuriaan ja juuriaan ja suurena yhteistyönä kylässämme on aloitettu oman muistitiedon, asutushistorian, sukujen tarinoiden ja valokuvien kerääminen 30-vuotisjuhlissamme vuonna 2017 julkaistavaa kyläkirjaamme varten. Kirjan kirjoittaja on pohjoisiiläinen Pertti Huovinen.

"Idea lähti luonnosta, ensimmäisenä mieleeni tulivat puut, joki ja kalat. Siltä pohjalta lähdin työstämään vaakunaa." kertoo suunnittelukilpailumme voittaja Saara Alamäki. Saaran suunnitelman pohjalta vaakunan piirsi iiläinen suunnittelutoimisto D-Grapher.

Kunnan tervehdyksen kyläyhdistyksen 25-juhlaan toi kunnanjohtaja Markku Kehus. Kuva Ritva Piiri.

Kyläkyselyn tuloksia

Kyläkyselyyn tuli 37 vastausta, vastaajista naisia oli 57 % ja miehiä 43 %. Vastaajista n. 70 % oli syntyperäisiä pohjoisiiläisiä, joista osa oli paluumuuttajia. Kolmasosa oli muualta tulleita, kuten Oulusta, Kempeleestä, Raahesta ja Kuivaniemeltä.

Sytä Pohjois-Iihin muutolle löytyi useita. Moni muutti perheen perustamisen jälkeen takaisin kotiseudulleen. Tällaisia syitä muun muassa tuli vastauksista esille:

- * Avioiduin Päckilänkankaalaisen kanssa
- * Avioliitto ja työ Iissä
- * Elämänmuutoksen vuoksi
- * Halusin muuttaa maalle rauhalliseen asuinympäristöön.
- * Haluttiin muuttaa lasten kanssa rauhallisempaan asuinympäristöön.
- * Täällä asunnot oli halvempia mitä esim Haukiputaalla.
- * Halvempi tontin hinta
- * Kiinteistö- ja maanomistajuutta Pohjois-Iin alueella
- * Maaseudun rauhaan, takaisin juurilleen muuttanut
- * Opiskeluaika asuttiin Oulussa. Sitä ennen nuoruusvuodet asuimme molemmat vaimon kanssa Iissä.
- * Ostimme omakotitalon vapaa-ajan kodiksi. Aloimme asua enemmän Iissä kuin Oulussa, joten muutimme kirjat Iihin.
- * Paluu kotitalolle ammatinvaihtoon ja eläköitymiseen liittyen
- * Synnyinkotini jäi jossain vaiheessa tyhjilleen ja halusimme perheen kanssa remontoida kodiksemme sen.
- * Tontti löytyi sopivasta paikasta.
- * Yhteinen koti päätettiin perustaa puolison kotiseudulle.

Kyläyhdistykselle on tärkeää, mistä kyläläiset saavat tietoa toiminnastamme. Tärkein tiedonlähde oli Pohjois-Iin Sanomat, hyvänä kakkosena Rantapohja ja yhdistyksen nettisivut. Lisäksi tietoa saatiin myös naapureilta, hallituksen jäseniltä ja koulun kautta.

*Kyläyhdistyksen tiedotuslehti
Pohjois-Iin Sanomat ilmestyy 3-
4 kertaa vuodessa. Hallituksen
jäsenet jakavat sen kaikkien ky-
län talojen postilaatikoihin.*

Toimintaa kyläyhdistyksellä oli lähes kaikkien vastaajien mielestä sopivasti. Vain muutama oli sitä mieltä, että toimintaa on liian vähän.

Kyläyhdistyksen toivottiin järjestävän monenlaista toimintaa, jossa kyläläiset pääsisivät tutustumaan toisiinsa ja viettämään aikaa yhdessä.

* Enemmän toimintaa muuallakin kuin Pohjois-Iin koululle ja Päkikangas-Kantola alueelle...vaikka kyläpiknik tai kyläpäiviä joihin kutsuttaisiin muitakin kuin koulun oppilaat ja heidän vanhemmat

* Enemmän yhteisiä hupihetkiä (rentouttavaa yhdessäoloa vauvasta vaariin) esim. vaikka yhteislaulutilaisuus (onhan meillä hyviä vetäjiä ja soittajia)

* Energiansäästöön liittyvä tiedotus, koulutus.. Olen valmis olemaan mukana muutaman vuoden kokemuksella aiheeseen liittyen.

* Ii on HINKU kunta. Pohjois-Ii voisi olla edelläkävijänä HINKU kylänä asukkaiden osalta ainakin. (HINKU= hiilineutraali kunta)

* Ennen vanhaan pidettiin koululla äitienpäivää. Tämä juhla pitäisi elvyttää uudelleen pidettäväksi Pohjois-Iin koululla tai jonkun sortin kevätjuhla esim. kylätoimikunnan syntymäpäivän kunniaksi

* Kevättalvella jonakin viikonloppuna reipas makkaranpaistopäivä Navettaväylän laavulla lähellä lintutornia.

* Kylätahtumia esim. uuden vuoden vastaanotto, juhannuskokko, lasten hiihdot, ym

* Lapsille tapahtuma, maastoon tutustumisretkiä esim. sieniretki. Iltoja, joissa vanhemmat ihmiset saisivat muistella Pohjois-Iitä ennen ja sen historiaa.

* Luontopolut, nuotiopaikat ja vastaavien virkistyspaikkojen luonti (olemassa olevien lisäksi)

- * Miesten jumppaa !!! Lapsille keväällä mäenlaskukilpailu tai hiihtokilpailu tms. yhdessäoloa
- * Nuorille perheille suunniteltuja juttuja että saataisiin uudetkin perheet tutustuun toisiinsa, mm. lapsille harrastusmahdollisuuksia. Yhteisiä juttuja kylän asukkaille ja myös vanhuksille.
- * Nuotiopaikkoja jossa olisi puita valmiina. Pohjois-Iin koululle jääkiekko kaukalo, kuuluu varmaan kyllä kunnan hoidettavaksi.
- * Perämeripäivät
- * Tapahtumia, jossa koko perhe voi olla mukana
- * Yhteistapaamisia. Olemme asuneet täällä jo monta vuotta, emmekä tunne esim. muita lapsiperheitä joilla olisi kavereita lapsillemme.

Esille tuli myös useita asioita, joihin kyläyhdistyksen toivottiin ottavan kantaa.

- * Koulun liikuntasalin lattiaremontti, huono -matalakattoinen sali
- * Asuinalueiden näkösällä olevien peltojen pusikoituminen, näköalat kasvaa umpeeseen. Jokirannat ovat paremmin hallinnassa
- * Edelleen Hiivalantien uimarannan parantaminen.
- * Konintielle kevyenliikenteen väylä.
- * Hiastinhaaran reunojen perkkaus joelta alkaen.
- * Että "Sadan Megan II" toteutuu.
- * Jokainen huolehtisi oman tonttinsa kohdalla tievarren siisteydestä, alue pysyisi siistinä vähällä vaivalla.
- * Kantolantielle asfaltti ja valot
- * Kelkkailijoille oma reitti Hietalantien tontin nr 71-102 välille että eivät ajaisi tietä myöten Hiastinhaaran jälle ja aiheuta vaara tilanteita.
- * Konintielle jalankulkuväylä tai edes pientareita leveämmiksi - meno villiä ja villiytyy jos

*Kyläyhdistyksen laavu
Kantolanlahden rannalla
on suosittu hiihto- ja mak-
karanpaistopaikka kevät-
talvella.*

maakuntakaava toteutuu ja piukkula kaavoitetaan asuinalueeksi.

* Maisemaa nätimmäksi pusikot pois ja hakekaa rahoitusta vaikka maaseuturahastosta - toimintaa ja kylä kuvaa paremmaksi.

* Kalaliike Kuhan pihaan kierrätyspiste!!

* Retkeilyreitti tai taidepolku tmv. kulttuurikauppilan ruustinnan reitin jatkoksi pohjoispuolelle - Hiastinhaaran yli silta ja lenkkipolku Konista Kantolaan

* Konintien ja Kantolantien pyörätiet

* Kuntorata Kööpeliin Riikanaron ympäri, myös liittymät. Talvella hiihtolatu kuin menneinä vuosikymmenillä

* Mustaputaan kunnostus/ruoppaus Konissa vastaavasti kuin Hiastinhaaran kunnostusprojekti.

* Natura-alueiden ranta-alueiden risukoiden poisto yhteistyössä Iin kunnan, jakokunnan, maanomistajien ja ELY-keskuksen kanssa ja jopa EU:n avustuksella

* Nuoret eivät pääse kouluun tai harrastuksiin ilman kuljetusta. Ei voi olettaa, että teini-ikäiset kulkisivat pakkasilla pyörällä 10 kilometrin matkan. Kyläyhdistys voisi olla enemmän yhteyksissä kuntaan, joka päätti lopettaa sen ainoankin bussiyhteyden.

* Nykyinen suuntaus on hyvä

* Pohjois-Iissä nelostieltä käännäyttäessä Kantolantielle risteys erittäin vaarallinen siihen olis saatava ohituskaista molempiin suuntiin

* Uimaranta, luontopolku

* Vapaaehtoispankki, joka auttaisi vanhuksia kotiaskareissa tai pitäisi seuraa.

* Kelkkailijoille ja mönkijöillä ajelijoille Hiastinhaaran ja Saikanväylän alueella saisi taottua päähän, että jätettäis reunoille tilaa hiihtoladulle. Edes pari metriä vitikon reunasta.

* Uusi hiihtolatu laavulle on tosi mahtava homma, mahtava baana myös luisteluhiihtäjille !!!!

Kysyimme asukkailta myös kylän teiden kunnosta, koska se on asia, joka on herättänyt paljon keskustelua.

Hiivalantie:

* Hiivalantie muodostunut kuntopoluksi, ramppaajia riittää aamuvii-

destä ilta kahteentoista, tienvarren koiria haukuttamassa, lisäksi talvinen moottorikelkkailu tiellä aiheuttaa suoranaisia vaaratilanteita, erityisesti lapsiperheille.

Kantolantie:

- * Paikoin huonokuntoinen, kaikki valot ei pala ja nopeusrajoituksia ei noudateta

- * Kantolantien päällystys Laitakarin tienhaaraan asti. Katuvalaistusta jatkettava Ruonaojaan saakka.

- * Kantolantien sekä kesä- että talvikunnossapito on vajavaista. Nopeuden laskeminen 60 oli todella hyvä ratkaisu. Kun vielä kaikki noudattaisivat sitä. Turvallisuus ainakin lisääntyi joltain osin.

- * Parempi valaistus ja sen kunnossapito Kantolantielle. Kantolantielle tarvittaisiin kevyen liikenteen väylä lyhimmillään välille nelostie - Kemiläinen. Tiellä liikkuu paljon koululaisia Pohjois-Iin ja kirkonkylän kouluihin. Myös terveyttänsä liikunnalla ylläpitävät alueen kaikenikäiset henkilöt kaipaavat turvallista kevyen liikenteen väylää.

- * Valaistus Kantolantielle eteenpäin pian ! Kantolantien nopeusrajoitus 80 km/h liian suuri !

- * Kantolan ja Konin pyörätien alikulusta löysin todennäköisesti huumeneulan viime kesänä (2012). En usko että kukaan jolla sairauksia pistelee itseä tuommoisissa paikoissa ja jättää neulat maahan. Voiko asialle tehdä mitään, onko tällaista tapahtunut aiemmin, miettii muualta muuttanut perheen äiti.

Lemmenkujan ja Paasonrannantie: valaistus uupuu

Konintie:

- * Konintie huonossa kunnossa - hidasteet eivät toimi vauhti edelleen useimmilla 60 tai yli. Töyssyt eivät erotu luontaisesta möykkeliköstä. Poikkisaarentie myös huonossa kunnossa varsinkin sen ojan kohdalla. talvikunnossapito huonontunut paljon

- * Konintie on kapea ja turvaton kevyelle liikenteelle.

- * Valot pitäisi jatkua pidemmällä koska loppupäähänkin tullut paljon uusia taloja joissa asuu lapsiperheitä. Alkupään olemassaolevat valot pitäisi uusita, koska ovat jo tosi vanhat ja huonosti valaisevat. Pyörätie tulisi tarpeeseen koska tie on kapea ja tiellä kulkee paljon autoja, ja

siellä seassa pieniä lapsia pyöräilee.

* Konintiellä ei kukaan 40 km/h -nopeusrajoituskyltistä huolimatta aja 40 km/h. Vaarallinen kulkea lapsille, sekä ulkoilijoille. Pyörätie Konintielle? Talvella välillä Konintie aurattu kapeaksi, ei aurasmerkkeihin asti. Toiveena myös että lapsille korostettaisiin kypärän, heijastimen ja pyörän valojen käyttöä sekä peräkkäin reunassa ajamista/kulkemista.

Virkkulan tie:

* Virkkulan tien risteykseen ohituskaista, vaarallinen paikka esim. Päckikankaalle kääntyäessä !!!

* Virkkulan risteysalueen melumuuria tarvittais, siitä on ollutkin josku suunnitelmaa ja hanke on vain johonkin unohtunut. Pyörätie saisi jatkua Virkkulantiellä asemalle asti kaikille, etenkin koulaisille vaarallinen.

* Virkkulantielle pyörätie, on vaarallinen koululaisille ja meille vanhoille kovan rekkaliikenteen takia.

*Virkkulantietä alkumatkasta koululle ihmiset ajavat aivan liian lujaa.

Nelostie:

* Kesänopeusrajoitus 100 km/h jo kohdassa, jossa vielä useita taloja -risteysalue vaarallinen. Kesäkatkat risteysalueilla ovat mukavat!

* Valtatie 75 entinen 4-tie kääntyminen (Oulusta Kemiin päin ajettaessa) Päckilänkankaalle-henkensä kaupalla saa kääntyä, koska ei ole lisäkaistaa, josta takaatuleva esim. rekka voi ohittaa kääntyvän auton (ja sama on Kemistä Ouluun päin ajettaessa kun kääntyy)

* Nelostien nopeusrajoitus 80 km/h ympärivuotisesti kaikissa kohdissa joissa asutusta.

Kyläyhdistys huolehtii kesäisin kukkaistutukset Virkkulan-, Kantolan- ja Konintien risteysiin.

SWOT-analyysi / Yhdistyksen sisäiset asiat

NYKYTILAN VAHVUUDET

- ⇒ VALTAKUNNALLINEN VUODEN KYLÄ 2009- AINOA POHJOIS-POHJANMAALLA TÄLLÄ HETKELLÄ-brändi, tunnettuisuus eli ihmiset tietävät, missä Pohjois-Ii sijaitsee
- ⇒ KYLÄN HENKI -asukkaat, yritykset, muut yhdistykset, loma-asukkaat- Miten se saadaan välittymään vielä paremmin matkailijoille eli kokemaan pohjoisiiläistä elämänmenoa?
- ⇒ KYLÄN TALKOOHENKISYYS
- ⇒ HYVÄ YHTEISTYÖ IIN KUNNAN, PAIKALLISTEN YHDISTYSTEN JA MUIDEN YHTEISTYÖVERKOSTOJEN KANSSA (Oulun Seudun Leader ry, Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry, Maaseudun Sivistysliitto ry, Pohjois-Iin koulun vanhempainyhdistys ry, Iin Yrittäjät ry)
- ⇒ IIN KUNNAN PUSKURIRAHAA- väliaikaisrahoitus hyväksytyihin hankkeisiin
- ⇒ ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS KORKEA > OMAN KYLÄN KUNNANVALTUUTETTUIEN SUURI MÄÄRÄ
- ⇒ TIEDOTUS- Pohjois-Iin Sanomat, www.pohjoisiinkylayhdistys.fi, www.facebook.com/PohjoisIi, www.ii.fi/tapahtumakalenteri, ilmoitustaulu Pohjois-Iin koululla - on huomattu myös julkisuushyöty, jota paikallislehti, radio ja tv tarjoavat kylälle
- ⇒ POLIITTISESTI SITOUTUMATON

SWOT-analyysi / Yhdistyksen sisäiset asiat

NYKYTILAN HEIKKOUEDET

- ⇒ KÄYTTÖPÄÄOMAN PUUTE
- ⇒ HANKE- JA RAHOITUSBYROKRATIA JA PÄÄTÖKSENTEON VIIPYMINEN
- ⇒ VIRKAMIESTEN TAPA AJATELLA- Uskalletaanko valtaa antaa ei-poliittisille toimijoille ? Vähentääkö lähidemokratian toteutuminen päättäjien omaa valtaa ?
- ⇒ AKTIIVISTEN YHDISTYSTOIMIJOIDEN VÄHYYS
- ⇒ KYLÄTUPA käyttö mahdollista arkisin klo 17.00 jälkeen ja viikonloppuisin =>TARVITAAN YHTEINEN ISO KOKOONTUMISTILA, KYLÄN OLOHUONE

SWOT-analyysi / Ulkoiset asiat

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISUUDET

- ⇒ **HYVÄ SIJAINTI JA SAAVUTETTAVUUS**-lähellä Iin keskustaa 2-10 km, Ouluun ja Kemiin noin 40 km/45 min.
- ⇒ **TALOT JA TONTIT HYVIN KAUPAKSI** - hoidettu ympäristö on kylän paras käyntikortti !
- ⇒ **TOIMIVA JA KUNNOSTETTU KOULU** - koulu ja kyläyhteisö houkuttelevat yrityksiä ja lapsiperheitä
- ⇒ **KYLÄNRAITIT, MAISEMA, JOKI, MERI, YMPÄRISTÖARVOT, LUONNONVARAT** (kalastus, metsästys, marjastus, sienestys)
- ⇒ **KASVAVA ASUKASMÄÄRÄ**
- ⇒ **PALUUMUUTTO KASVUSSA**-tarjotaan sellainen kasvu- ja elinympäristö, johon nuoret haluavat palata opintojen jälkeen, työmarkkinoilta jäävät suuret ikäluokat palaavat kotiseudulleen tai muuttavat mökilleen pysyvästi
- ⇒ **IKÄIHMISTEN MAHDOLLISUUS JÄÄDÄ OMALLE KYLÄLLE-YSTÄVÄRINKI**, josta voidaan hakea ystävä esim. terveyskeskus tai sairaalakäynteihin, ulkoilukaveriksi, pieniin kodin askareihin avuksi
- ⇒ **HIASTINHAARAN LUONTOPOLKU JA LINTUTORNIALUEEN** hyödyntäminen matkailullisesti > 4-tien matkaaajat> "HITAAN MATKAILUN TUOTTEET" - leppoiset retket soudellen ja kalastellen, marjastaen, tutkien paikallista kulttuurihistoriaa tai vain luonnon hiljaisuutta kuunnellen.
- ⇒ **IIN KULTTUURIMAISEMAREITTI JA HIASTINHAARAN**

LUONTOPOLKUALUE - yhteistyöhön matkailumarkkinoinnissa

- ⇒ KOTIMAJOITUS-yksityishenkilöiden tarjoama majoitus oman kotinsa yhteydessä ilman mitään merkittävää taloudellista tavoitetta, mutta kuitenkin maksua vastaan
- ⇒ YRITTÄJYYS -PALVELUJEN TUOTTAMISTAVAT MUUTTUVAT JA MONIPUOLISTUVAT, SOPIMUKSELLISUUS, OSUUSKUNTATOIMINTA
- ⇒ SADAN MEGAN II- ETÄTYÖ, ETÄOPISKELU, ETÄPALVELUT
- ⇒ LOMA-ASUKKAAT/UUDET VERKOSTOT-kyläyhdistyksen hallitukseen !
- ⇒ YHTEISTYÖN LISÄÄMINEN ALUEEN ERI YHDISTYSTEN ja YHTEISÖJEN VÄLILLÄ > saataisiin kaikki kylään vaikuttava tieto samaan pöytään esim. Illinsaaren asukasyhdistys, Pohjois-Iin Eränkävijät, Iin seurakunta
- ⇒ OMAVARAISTALOUS KASVUSSA
- ⇒ MAASEUDUN VETOVOIMAN JA ARVOSTUKSEN KASVU
- ⇒ OSAYLEISKAAVA- maankäyttö, rakentaminen, ympäristön suunnittelu, kyläkaavoitus, yhteisten rakennusten kunnostus, infra, kevyen liikenteenväylät
- ⇒ HINKU-KUNTA II => HINKU-KYLÄ POHJOIS-II - edistään HINKU-ajatusta kunnassamme

SWOT-analyysi / Ulkoiset asiat

TULEVAISUUDEN UHAT

⇒ TALKOOTYÖN ARVOSTUKSEN HEIKKENEMINEN-PASSIIVISUUS JA VALMIIN ODOTTELU	⇒	DEMOKRATIAN LOITTONEMINEN
⇒ NUORTEN TYÖTTÖMYYS ja opiskelemaan läheneet nuoret eivät muuta takaisin	⇒	4-TIEN LIIKENTEEN MÄÄRÄN KASVU - pysykö infra liikennemäärien mukana
⇒ TYÖPAIKKOJEN VÄHYYS	⇒	KEVYEN LIIKENTEEN VÄYLIEN PUUTTUMINEN
⇒ YKSINÄISYYS, SYRJÄYTYMINEN, SOSIAALISET ONGELMAT	⇒	YKSITYISTIET/KUNTO/KÄYTTÖRAJOITUKSET
⇒ MAANVILJELYN LOPPUMINEN	⇒	YHTEISKUNNALLISET JA TALOUDELLISET KRIISIT, YMPÄRISTÖ-ONGELMAT-ILMASTONMUUTOS
⇒ EU:n MAATALOUSPOLIITTISET MUUTOKSET -viljelijät joutuvat etsimään muuta sivutyötä	⇒	HANKERAHOITUKSEN LOPPUMINEN
⇒ TURVATTOMUUS	⇒	VÄESTÖN IKÄÄNTYMINEN
⇒ KUNNAN HEIKKO TALOUDELLINEN TILANNE >KUNTALIITOKSET< PÄÄTÖSVALLAN KÄYTTÖMUKAAN VÄHENTÄMINEN JA LÄHIVÄLILÄISYYS	⇒	TUULIVOIMA- Seuraamme tuulivoimarakentamista Pohjois-Iin alueella ja hyväksyttävyyden kannalta on tärkeintä avoimuus.

A'WOT –arvottamismenetelmä

NYKYTILAN VAHVUUDET

Nykytilan vahvuudet	Painoarvo
KOULU- Tärkein osa kylämme palveluvarustusta ja kaiken toiminnan keskipiste on oma kyläkoulu.	100
VALTAKUNNALLINEN VUODEN KYLÄ 2009	80
KYLÄN HENKI	80
HYVÄ YHTEISTYÖ IIN KUNNAN, PAIKALLISTEN YHDISTYSTEN JA MUIDEN YHTEISTYÖVERKOSTOJEN KANSSA	70
ÄÄNESTYSAKTIIVISUUS JA OMAN KYLÄN EDUSTUS KUNNANVALTUUSTOSSA JA KUNNANHALLITUKSESSA	70
HYVÄ SIJAINTI JA SAAVUTETTAVUUS	70
HYVÄT TIEDOTUSKANAVAT KYLÄLÄISILLE	70
KYLÄISTEN TALKOOHENKI	60
MONIPUOLINEN YRITTÄJYYS	60

A'WOT on Metlassa kehitetty arvottamismenetelmä. Sen perusominaisuus on SWOTin tekijöiden, eli neljään kenttään tunnistettujen yksittäisten tekijöiden tärkeyksien arviointi. Jos tietty uhka tai vahvuus osoittautuu selkeästi muita tärkeämmäksi, on strategia- tai kehittämissuunnitelmassa järkevää keskittyä miettimään toimenpiteitä tai linjauksia, jotka hyödyntävät tätä vahvuutta tai jotka pyrkivät eliminoimaan esiin nousseen uhkan.

A'WOT –arvottamismenetelmä

NYKYTILAN HEIKKOUEDET

Nykytilan heikkoudet	Painoarvo
KÄYTTÖPÄÄOMAN PUUTE	100
AKTIIVISTEN YHDISTYSTOIMIJOIDEN VÄHYYS	90
HANKE- JA RAHOITUSBYROKRATIA JA PÄÄTÖKSENTEON VIIPYMINEN	85
LAAJA ALUE - USEITA ASUTUSKESKITTYMIÄ	70
SITOUTUMISEN PELKO OSALLISTUMISESSA	60
VÄHÄN YHTEISIÄ TAPAHTUMIA	40
VAPAA-AJAN TOIMINNAN VÄHÄISYYS	30
VIRKAMIESTEN TAPA AJATELLA	20

10.8.2013 pidetyssä hallituksen kyläsuunnitelma- työpajassa kävimme läpi SWOT-analyysin ja arvotimme SWOT-tekijöitä uudelleen A'WOT-arvottamismenetelmän avulla, jossa jo olemassa oleville vahvuuksille, heikkouksille, mahdollisuuksille ja uhille annoimme numeeriset arvot ja joiden tärkeysjärjestyksestä olemme olleet yhtä mieltä.

A'WOT –arvottamismenetelmä

TULEVAISUUDEN MAHDOLLISUUDET

Tulevaisuuden mahdollisuudet	Painoarvo
KASVAVA ASUKASMÄÄRÄ/PALUUMUUTTO/ LAPSIPERHEET/LOMA-ASUKKAAT	100
TOIMIVA KOULU, OPPILASMÄÄRÄ HYVÄ	90
HYVÄ SIJAINTI JA SAAVUTETTAVUUS-lähellä Iin keskustaa 2-10 km, Ouluun n. 30 min. ja Kemiin n. 45 min.	80
KYLÄNRAITIT, MAISEMA, JOKI, MERI, YMPÄRISTÖ- ARVOT, LUONNONVARAT (KALASTUS, METSÄS- TYS, MARJASTUS, SIENESTYS)	75
4-TIE JA MATKAILIJAT	70
YRITTÄJYYS JA SADAN MEGAN LAAJAKAISTA- ETÄTYÖT, ETÄOPISELU, UUDET PALVELUIDEN TUOTTAMISTAVAT, OSUUSKUNTATOIMINTA , TYÖLLISTÄMISHANKKEIDEN SUUNNITTELUA JA TOTEUTUSTA YHDESSÄ MM. YRITTÄJIEN KANSSA	65
TALOT JA TONTIT HYVIN KAUPAKSI(MAASEUDUN VETOVOIMA JA ARVOSTUKSEN KASVU)	60
OMAVARAISTALOUS	50
OSAYLEISKAAVA	40
HIASTINHAARAN LUONTOPOLKU JA LINTUTORNI/ MATKAILUTULOT KYLÄYHDISTYKSELLE JA YRIT- TÄJILLE (kunnostus parantaa huomattavasti painoarvoa !)	35

A'WOT –arvottamismenetelmä

TULEVAISUUDEN UHAT

Tulevaisuuden uhat	Paino- arvo
YKSINÄISYYS, SYRJÄYTYMINEN, SOSIAALISET ONGELMAT, TURVATTOMUUS	100
IKÄÄNTYVÄ VÄESTÖ	80
POISMUUTTO, NUORTEN MUUTTO KAUPUNKIIN	80
TYÖTTÖMYYS JA TYÖPAIKKOJEN VÄHYYS	80
KUNTALIITOKSET JA PALVELURAKENNEUUDISTUSTEN MYÖTÄ VÄHENEVÄT PALVELUT	80
4-TIEN LIIKENNEMÄÄRÄN KASVU (INFRA) JA PUUTUVAT KEVYENLIIKENTEN VÄYLÄT	70
TEIDEN KUNTO JA KÄYTTÖRAJOITUKSET	70
OSAYLEISKAAVAN EPÄONNISTUMINEN KYLÄLÄISTEN NÄKÖKULMASTA	60
VÄHENEVÄT JULKISET KULKUYHTEYDET	60
MAANVILJELYN LOPPUMINEN (MAATALOUSHOLLIITTEISET PÄÄTÖKSET)	30

Visiot ja tavoite

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteen uudistamisessa ja kuntarakenteiden muuttuessa kyläyhdistystä yhdessä muiden paikallistojen kanssa tarvitaan yhä enemmän palveluiden järjestämiseen ja paikalliseen kehitystyöhön. **Sopimuksellisuudella voidaan täyttää palveluaukkoja** ja kehittää toimintakulttuuria niin, että palveluiden kysyntään ja tarjontaan vastataan paikallisesti: kunta, yritykset ja paikalliset yhdistykset käyvät läpi alueen palvelutarpeet ja sopivat työnjaosta niiden hoitamiseksi. Hallinnollinen byrokratia vähenee ja uusia työpaikkoja syntyy.

Sopimuksellisuus sopii erityisen hyvin hoiva- ja hyvinvointipalveluiden tuottamiseen, luonnon-, ympäristön- ja maisemanhoitoon sekä liikunta- ja kulttuuripalveluiden tarjoamiseen. Sopimuksellisuudessa on tavoitteena tarvittavien palvelujen ja työpaikkojen luominen, joka alkaa havaitusta palvelutarpeesta ja päättyy käytännön yhteistyöhön—sopimuksiin.

Kyläsuunnitelman ja vuosittaisten toimintasuunnitelmien kautta voimme vaikuttaa Pohjois-Iin elinvoimaisuuteen ja uusien asukkaiden saamiseksi kyläämme. Uskomme, että tulevaisuudessakin Pohjois-Ii on haluttu asuinpaikka lähellä palveluja, jossa toimii Sadan Megan-sähköinen tiedonkulku ja joka mahdollistaa kylämme valinnan asuin- ja työympäristöksi. Kuituverkon tuomat mahdollisuudet mm. SOTE-palveluissa ovat lähes rajattomat ja tekniikan kehittyessä verkkopohjaisten palveluiden käytöstä tulee entistä helpompaa ja halvempaa. Rohkaistaan mm. vanhuksia tutustumaan verkkopalveluihin ja tablet-tietokoneisiin, jotta hekin innostuisivat käyttämään vaikkapa Skypeä, sähköpostia ja muita nettipalveluja.

Tulevaisuudessa matkailija tai vierailija voi tutustua kyläämme virtuaalisesti loppiperspektiivistä, oppilaat voivat kulkea luontopolkua virtuaalisesti tai käydä virtuaaliterveyskeskuksessa. Verko- ja virtuaali-

palvelut ovat odotettu ratkaisu maaseudun pitkiin välimatkoihin ja harvasta asutuksesta johtuviin ongelmiin.

Matkailun globaaleissa trendeissä 2030 todetaan, että wellness/terveysmatkailu nousee ikääntymisen myötä, senioreiden ja sinkkujen osuus kasvaa matkailussa ja kulttuuri- ja luontomatkailun kasvu jatkuu: "Aidot kokemukset ovat arvossa". Iin kulttuuripolku yhdessä kunnostetun Hiastinhaaran luontopolkualueen kanssa ovat yksi lisä Iin kunnan vetovoimatekijöihin ja kulttuurin ja luontomatkailun yhdistämiseksi.

Yhteisöllisyyden kehittämisessä on haasteita nyt ja tulevaisuudessa yhä enemmän. Yhteisöllisyys merkitsee yhteisöllistä hyvinvointia, meidän kaikkien hyvinvointia, jonka luomiseen tarvitaan vapaaehtoistyötä ja se taas tarvitsee sekä nykyisten että uusien asukkaiden osallistumista.

Iin kunnan Lähineuvoston avustuksella ja yhteistyössä PVO-Vesivoima Oy:n kanssa raivattiin Hiastinhaaran pajukoita nelostien molemmin puolin näkymäalueelta syksyllä 2013.

Hankkeita

Kylän kehittämisessä tärkeä merkitys on onnistuneilla hankkeilla, joiden toteutusta Iin kunta ja Iin lähineuvosto ovat tukeneet monin tavoin. Myönteisen päätöksen saaneille Leader-hankkeille kunta myöntää tarvittaessa väliaikaisrahoituksen.

Hiastinhaaran kunnostushanke 2002-2013

Hiastinhaara on Iijoen suuosan tulvaväylä, jossa aikoinaan vesi virtasi Iijoesta Hiastinlahteen ympäri vuoden. E4 -tien rakentamisen aikana vuonna 1959 koko Hiastinhaara suljettiin tiepenkereellä ja virtaus loppui kokonaan. Veden vaihtumisen parantamiseksi tehtiin useita aloitteita, kunnes Oulun vesipiirin vesitoimistossa tutkittiin uudelleen eri vaihtoehdot ja päädyttiin ratkaisuun, jossa Iijoen hyvälaatuista vettä johdettaisiin Hiastinlahteen. Tämän suunnitelman mukaan vuonna 1979 avattiin Valtatie 4:n penkere kahdella halkaisijaltaan 1400 mm. betonirummulla. Hiastinhaara ruopattiin Hiastinlahden pohjukasta Kantolanlahteen vuonna 1980. Työhön saatiin EU -rahoitusta. Pohjois-Iin kyläyhdistys teki kunnallisaloitteen Hiastinhaaran kunnostuksesta 3.10.2002. Perustettiin myös Hiastinhaaran toimikunta käytännön asioita hoitamaan.

Aloitteen perusteella Eemeli Kiviniemi teki vuonna 2004 opinnäytetyön Oulun seudun ammattikorkeakoulussa Hiastinhaaran kunnostamisesta. Opinnäytetyössä tehtiin useita erilaisia ehdotuksia ja laskettiin niiden kustannusarviot. Ratkaisuksi valittiin halvin vaihtoehto. Kunnostustyö jaettiin myöhemmin kolmeen vaiheeseen, joista ensimmäinen käsitti kanavan puhdistamisen ja kunnostamisen E-4 -tien ylä- ja alapuolisilta osilta Hiastinlahden pohjukkaan saakka. Toiseen vaiheeseen kuului väylän ruoppaaminen veneilykelpoiseen kuntoon merelle asti, ja kolmantena vaiheena oli teräsrummun asentaminen E-4 -tien alitse tai mahdollinen sillan rakentaminen tien alitse.

Hankkeesta on saatu valmiiksi 1. ja 2.vaiheet. Iin kunta on todennut, että 3. vaiheen kunnostustyöt vaatisivat erillisen kiertotien rakenta-

mista vilkkaasti liikennöidylle 4-tielle eikä ELY:llä ole lähivuosina antaa rahoitusta kohteeseen. Iin kunta pitää erittäin hyvänä asiana, että Hiastinhaaran virtausta on parannettu merelle päin ja huolehdittu rantojen siisteydestä. Myös tiehallinto 3.4.2009 pidetyssä neuvottelutilaisuudessa esitti, että jatkossa tielaitos huolehtii rumpujen puhdistuksesta kuten risujen ja roskien poistosta.

Hankkeen kokonaisrahoitukseksi muodostui 72 000 euroa, josta kylälaisten talkootyönosuus oli noin 30 000 euroa ja loput rahoituksesta saatiin Pohjois-Iin jakokunnalta, Iin kunnalta, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselta ja yksittäisinä lahjoituksina niin pohjoisiiläisiltä kuin paikkakunnan yrityksiltä. Hanke on siis päättynyt, mutta jatkuu kolmen vuoden välein tapahtuvalla Hiastinhaaran tulvahaaran 4-tien näkymäalueen pusikoiden raivaamisella yhteistyössä PVO - Vesivoima Oy:n ja maanomistajien kanssa.

Hiastinhaaran lammaslaidun 2013-2019

"Monimuotoinen ympäristö ja vaihteleva maisema kertovat elinvoimaisesta maaseudusta. Maisema voi kuitenkin olla niin itsestäänselvyys, että emme välttämättä osaa hyödyntää sitä. Se on valttikortti, jota voitaisiin käyttää nykyistä paljon enemmän esimerkiksi matkailussa ja kuntien vetovoimaa lisäämässä. Maisema ja monimuotoisuus vaativat huomiomme. Moni kohde kaipaa vaalimista ja hoitoa säilyäkseen" (Teho-Plus-hankelehti 1.11.2013)

Olemme yhteistyössä ProAgria Oulu/ Maa- ja kotitalousnaisten VYYHTI-hankkeen kanssa tehneet Iin Hiastinhaaran laitumen hoitosuunnitelman vuosiksi 2013-2019, jossa tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden edistäminen, luontopolun varren maiseman elävöittäminen ja seudullisesti mielenkiintoisen tutustumiskohteen luominen. Perämeren rannikon laidunniittyjä ja rantametsiä on

laajalti laidunnettu vielä 1970-luvulle asti ja Hiastinhaaran laidunalueita laidunsivat läheisen Kemiläisen talon lehmät vielä 1960-70-luvuilla. Kyläyhdistys on tehnyt maanvuokrasopimukset maanomistajien kanssa ja pohjoisiisläisen lampurin kanssa ja alkuraivaus ja aitaaminen aloitetaan keväällä 2014 ennen lintujen pesintäaikaa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on myöntänyt hankkeellemme ei-tuotannollista investointitukea 4894,40 €, joka on tarkoitettu perinnebiotooppien alkuraivaukseen ja aitaamiseen. Lisäksi perinnebiotoopin hoitoon viideksi vuodeksi 12 830,50 €. Myönnetty investointituki on 4894,40 € ja tälle summalle olemme hakeneet ja saaneet Iin kunnalta korottoman väliaikaisrahoituksen.

Hiastinhaaran luontopolun ja lintutornin kunnostushanke 2014-2016

Iin matkailuohjelmassa 2020 todetaan, että "Iijokisuun luontoarvot ovat edustava otos Perämeren maankohoamisrannikko. Jokisuun ja Hiastinlahden alue Pohjois-Iissä sopivat hyvin ympärivuotiseen luontomatkailuun. Alueen vaikutuspiirissä on Rantakestilän venesataman ja väylän lisäksi **matkailurakenteista heikkokuntainen Hiastinhaaran luontopolku ja lintutorni, jotka ovat pikimmiten korjattava**. Luontopolun kuntoonlaitto ja edelleen kehittäminen on lyhyellä aikavälillä tärkein hanke alueella, erityisen aktiivinen kohteen kunnostamisasiassa on ollut Pohjois-Iin kyläyhdistys."

Luontopolku ja lintutorni rakennettiin alueelle Iijoen ympäristöhoito-ohjelman II-vaiheessa v. 2002-2003 ja Hiastinlahden luontopolkualueen omistaa Iin kunta. Rahoituksen hankkeelle hakee Iin kunta Oulun Seudun Leader (ent. JoMMA) ry:ltä yhteistyössä kyläyhdistyksen kanssa ja hankkeen valmistumisen jälkeen Pohjois-Iin kyläyhdistys ry:n ja Iin kunnan välille tehdään kunnossapitosopimus.

Alueen laiduntamisella (*Hiastinhaaran lammaslaidun* v. 2013-2019) estämme alueen liiallisen rehevöitymisen ja pidämme yllä luonnon monimuotoisuutta. Hiastinhaaran alue tulee olemaan niin koululaisten kuin koko kunnan asukkaiden luontoelämyskohde, joka on lähellä ja helposti löydettävissä. Myös ohjelmallisten palvelupakettien luomi-

seen erilaisten teemojen ympärille ovat kunnostetulla alueella hyvät, siihen tarvitaan vain paikallista omatoimisuutta ja yrittäjyyttä esim. geokätköily on maailmanlaajuinen ulkoiluharrastus, jossa etsitään satelliittipaikannusta hyödyntäen geokätköiksi kutsuttuja rasioita. Geokätköilyä voi harrastaa jokainen ja geokätköjä voidaan etsiä yksin tai ystävien kanssa ja se on myös oiva liikuntamuoto (mikäli niin itse haluat) ja voit itse valita liikkumisen määrän. Geokätköjä sijaitsee niin kaupungissa kuin retkeilyalueilla, normaaleita tienvarsi- ja maastokätköjä unohtamatta.

Pohjois-Iin kyläkirja 2013-2017

Joka ei tunne vanhaa, ei ymmärrä uuttakaan, siksi päätimme aloittaa Pohjois-Iin kyläkirjan tekemisen ja kirjoittajaksi lupautui pohjoisiläinen Pertti Huovinen. Aineiston keruu on aloitettu ja otteita kirjasta on jo julkaistu Pohjois-Iin Sanomissa. Kyläkirja on valmis kyläyhdistyksemme 30-vuotisjuhlissa 7.5.2017. Samana vuonna myös Suomi täyttää 100-vuotta.

Ensimmäinen kyläperinteen keruupäivä kyläkirjaa varten pidettiin 18.2.2012 kylätuvalla.

Muut kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Iin kylien neuvottelukunta

Pohjois-Iin kyläyhdistys ry on ollut aloitteellinen yhteisen Iin kylien neuvottelukunnan perustamiseksi vuonna 2014 Iin ja Kuivaniemen alueelle. Perustettava Iin kylien neuvottelukunta olisi kaikille kylille avoin kohtaamispaikka, jossa käydään keskustelua ajankohtaisista asioista, saadaan uutta tietoa, jaetaan kokemuksia ja hyviä esimerkkejä, tehdään aloitteita ja syvennetään yhteistyötä eri kyläyhdistysten välillä. Paikalle ovat kutsuttuja myös kunnan viranhaltijat ja luottamushenkilöt. Koollekutsujana toimisi kunnasta kylien yhteyshenkilö.

INKU-kylä Pohjois-Ii

Kohti hiilineutraalia kuntaa -hankkeessa (INKU) kunnat, yritykset, asukkaat ja asiantuntijat ideoivat ja toteuttavat yhdessä ratkaisuja kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi. INKU-kunnat ovat sitoutuneet tavoittelemaan 80 prosentin päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Iin kunta on yksi Suomen INKU-kunnista ja haluamme **kyläyhdistyksenä tukea INKU-aatetta** ja auttaa täällä Pohjois-Iissä asuvia tekemään ympäristöystävällisiä valintoja, joilla säästetään aikaa ja rahaa. Jos öljylämmitysjärjestelmä on jo iäkäs, kannattaa harkita sen uusimista uusiutuvalla polttoaineella, vaikkapa puupelletillä toimivaksi. Myös maalämpöputkien asentaminen käy isojen tonttien ansiosta helposti ja jatkossa maalämpö kuluttaa puolet vähemmän energiaa kuin sähkölämmitys.

Iin keskustaajaman osayleiskaava

Kyläalueilla uudisrakentamisen tulee olla arkkitehtuuriltaan vanhaan kylämiljööseen sopivaa. Osayleiskaavoituksessa on asumisen ja palvelujen lisäksi otettava

*Energia-
Eikka opas-
taa Pohjois-
Iin Sanomis-
sa kyläläisiä
INKU-
tekoihin.*

huomioon mm. kyläläisten ja kylän elinkeinojen tarpeet sekä kulttuurimaisemalliset ja luonnonsuojelulliset arvot. Uusia rakennuspaikkoja osoitettaessa on huomioitava myös maanomistajien tasapuolinen ja oikeudenmukainen kohtelu, maaseutumainen rakentamistapa ja -tyyli, tonttien väljyys ja vakaa ja kohtuullinen hintataso. Iin kunnan rakennusjärjestys edellyttää, että rakentaminen sijoitetaan kulttuurihistoriallisesti arvokkailla kyläalueilla olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan.

Kaavoja valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden tai yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa ja kaavoja valmistelevien viranomaisen on tiedotettava kaavoituksesta sillä tavoin, että niitä, joita asia koskee, on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen (Maankäyttö- ja rakennuslaki 6§).

Kaikessa suunnittelussa on huomioitava, että maaseutu kylineen säilyy turvallisena ja luonnon kanssa sopusointuisena sekä yhteiskunnallisilta kustannuksiltaan kohtuullisena elinympäristönä. 19.11.2013 Iin kunnanhallitus on päättänyt valita osayleiskaavan rakennemalleista jatkosuunnittelun pohjaksi "keskitetyn" mallin täydennyksellä, että Iijoen pohjoispuolisia alueita kehitetään täydennysrakentamisella ja mahdollistamalla alueiden kasvaminen esim. kaavamääräyksillä.

Mustanputaan kunnostaminen

Iijoesta on aikanaan haarautunut useita sivuhaaroja, joista yksi oikotie merelle on ollut Mustanputaanhaara Pohjois-Iissä Konissa. Koni on ollut saari, jonne rakennettiin tie ja Konintien alittava rumpu yli 20 vuotta sitten. Nykyisellään vesi Iijoesta ei pääse virtaamaan rummun läpi, koska rumpu on kunnostuksenkin jälkeen liian pieni ja liian korkealla veden pinnasta. Nykyinen Mustapudas on suurelta osin lieteyntynyt ja madaltanut ja sillä ei ole enää virtaavaa yhteyttä takaisin Iijokeen. Kunnostusvaihtoehtoja ovat tien alittavan rummun uusiminen isommaksi tai sillan rakentaminen ja Mustaanputaan ruoppaus.

Vesilaki ohjaa vesien käyttöä ja rakentamista ja uusi vesilaki astui

*ELY-keskus kunnosti
Konintien ali menevää
Mustanputaan rumpua
syksyllä 2013.*

voimaan 1.1.2012. Yleisesti hankkeen ympäristövaikutukset ratkaisevat, tarvitaanko hankkeelle vesilain mukainen maksullinen lupa aluehallintovirastolta (AVI). Jotkin hankkeet kuten Mustanputaan ruoppaus jo kokonsa puolesta edellyttävät vesilupaa ja hyväksytyn kunnostussuunnitelman Pohjois-Pohjanmaan ELY:ltä. Lisäksi tarvitaan vesialueen ja/tai maanomistajien luvat. Asiaa selvittelemään, rahoitus- ja kunnostussuunnitelman valmistelijaksi ja yhteistyötahojen löytämiseksi, on perustettava Mustanputaan kunnostustoimikunta, mikäli niin päätetään. Kunnostustoimikunta on alueen kyläläisten muodostama ja kyläyhdistyksen virallisen kokouksen valitsema elin, joka asetetaan tehtävää varten.

Maisemalliset arvot

Jokivarsien pusikoituminen on lisääntynyt viime vuosikymmeninä, kun eläinten laidunnus alueella on vähentynyt. Tavoitteena on avata jokimaisemallista näkymää niin Konintieltä Iijoelle kuin Hiivalantieltä Hiastinhaaran yläpuoliselle osuudelle Akolanlahteen ja Iijoelle ja jatkaa Hiastinhaaran pajukon raivausta näkymäalueelta molemmin puolin 4-tietä. Perinteinen maalaismaisema säilyy vain kyläläisten yhteistyöllä ja aloittamalla vaikkapa siitä omasta jokirannasta tai piha-alueesta.

Mitä muuta arvokasta kylämaisemasta löytyy, entä kaipaako joku muukin kohta kohennusta? Kyläkävely-kierrokset Pohjois-Iissä asiantuntijoiden kanssa havainnollistavat arvo- ja kehittämiskohteita ja voimme samalla suunnitella yhdessä kunnostustoimenpiteitä ja saada näin kyläläiset, loma-asukkaat kuin kunnan vaikuttajatkin yhteen.

Kylän turvallisuussuunnitelma

Pohjois-Iihin tehdään vapaaehtoiseen toimintaan perustuva kylän turvallisuussuunnitelma yhteistyössä pelastusalan toimijoiden ja asiantuntijoiden kanssa. Tavoite on, että jokainen tuntee olonsa turvalliseksi ja jos ei, niin mitä me kylänä ja sen asukkaina voisimme asialle yhteisesti tehdä.

Virkkulan kevyen liikenteen väylä

1. vaihe: Väylä rakennettu Pohjois-Iin koululle

2. vaihe: Väylä rakennetaan Raasakan voimalalle asti

Vuonna 2009, kun kyläyhdistys valittiin Valtakunnalliseksi Vuoden Kyläksi, juhlapuheissa kunnan päättäjät lupasivat toteuttaa Virkkulan kevyenliikenteen väylän. Pohjois-Iin kyläyhdistys ry on toimittanut 21.2.2011 Iin kunnanhallitukselle kirjeen, jossa kyläyhdistys esittää, että ELY-keskus käynnistää kevyen liikenteen väylän suunnittelun ja rakentamisen Virkkulantien varteen välille Pohjois-Iin koulu - Raasakan voimalaitos. Perusteena yhdistys toteaa, että kevyenliikenteen väylän tarve tuli voimakkaasti esille Iin turvallisuussuunnitelman laatimisen yhteydessä asukas- ja koululaiskyselyssä. Suunnitelmassa hanke esitettiin toteuttamisessa ensimmäiseen kiireellisyysluokkaan, toteutus vuosina 2010- 2013. Virkkulantie on kapea ja mutkainen ja sen liikenteestä on suhteellisen suuri osa raskasta liikennettä. Rahtiliikenne käyttää reittiä Koillismaan ja Valtatie 4:n pohjoisen suunnan yhdystienä. Kevyen liikenteen väylä on tiejaksolla erittäin tarpeellinen. Iin kunnanhallitus päätti hakea ELY-keskukselta suunnittelulupaa 31.5.2011 ja ELY-keskus on myöntänyt luvan elokuussa 2011, jonka jälkeen suunnitteluprosessia ei ole käynnistetty, koska siihen ei ole ollut Iin kunnan talousarviossa määrärahaa. Tämänhetkisten tietojemme mukaan Iin kunnan investointeihin vuodelle 2015 esitetään Virkkulan kevyenliikenteenväylää ja investointi vaatii kunnanvaltuuston hyväksymisen.

3. vaihe: Väylä Iin Asemalle

Kyläsuunnitelman seuranta

Kylällämme on ollut pitkät toiminnalliset perinteet, välillä on ollut hiljaisempaa ja välillä vilkkaampaa ja varsinkin silloin, kun kehittämis-työ kasvaa, tarvitaan kumppaneita toimintaa tukemaan. Pohjois-Iin koulu, sen oppilaat ja opettajat ovat koko kyläyhdistyksen olemassa-olo ajan olleet tärkein ja keskeisin yhteistyökumppani. **Iin kunta puolestaan on ollut vuosien varrella keskeinen tukija.** Kun me panostamme vahvasti kylämme kehittämiseen, niin se myös vahvistaa kunnan luottamusta mm. suunniteltavissa investointihankkeissa ja niihin tarvittavan puskurirahoituksen myöntämisessä. Myös **Iin lähineuvosto ja Ii-Instituutti** ovat rahoittaneet toimintaamme kiitettävästi.

Pieni kylä, mutta iso tukija. PVO Vesivoima Oy:n toimipaikka sijaitsee Pohjois-Iissä Raasakassa. Yhtiö on sitoutunut ympäristöasioiden hyvään hoitoon kansallisesti ja toteuttaa sitä myös paikallisesti yhteistyössä kyläyhdistyksemme kanssa. Myös **Pohjois-Iin jakokunnan** panostus mm. Hiastinhaaran eli Ijoen tulvahaaran kunnostamisessa on ollut merkittävä.

Tilastokeskuksen vuonna 2012 tekemän tutkimuksen mukaan paluumuuttohalukkuus maalle on lisääntynyt vuodesta 1990 vuoteen 2012 yli kolmanneksella ja muutto halukkuutta on kaikissa ikäryhmissä, mutta eniten se on lisääntynyt yli 65-vuotiaiden keskuudessa. Maaseudun yhteisöllisyys ja aktiivinen kylätoiminta tuovat kylälle uusia ihmisiä ja lisäävät myös jo siellä asuvien ihmisten viihtymistä ja paluumuuttoa. Kylätoiminnan on myös mukauduttava tulevaisuuden uusiin haasteisiin, jossa ikäihmisten määrä kaksinkertaistuu ja palvelutoiminta tulee yhä vahvemmin mukaan kylätoimintaan ja, joka puolestaan tarvitsee uusia pääomia ja suurempaa omarahoitusta.

Perinteiset varainhankintamuodot eivät myöskään ole enää **uuskylätoimintaa**, jossa rahoitusta hoitaa päätoiminen ammattilainen tai varainhankinta on ulkoistettu esim. yhteistyöyrityksille, jolloin taas voi-

daan keskittyä pelkästään aatteelliseen kylätoimintaan. Myös perinteisen kyläsuunnitelman lisäksi tulevaisuuden kylissä tarvitaan myös liiketoimintasuunnitelma, mutta on myös muistettava, että kylän liiketoiminta ei ole yrittämistä talkoilla tai kunnan töiden tekemistä talkoilla. Kylän liiketoiminta ei myöskään tarkoita sitä, että kyläyhdistys alkaa yrittäjäksi tai, että joku hyötyy yhteisön kustannuksella.

Pohjois-Iin kyläyhdistys ry:n tavoitteena on edelleen edistää kylän asukkaiden yhteistyötä, omatoimisuutta, kylän elinkelpoisuutta ja toimia sen edunvalvojana paikallistasolla, mutta myös toimia niin, että nuoriso viihtyy kylässämme ja löytää myös tulevaisuuden kylästäme.

Kyläsuunnitelma 2014-2019 toimii koko ajan rinnakkain itse kylätoiminnan kanssa ja vuosittain hyväksyttävän toimintasuunnitelman kanssa. Toimintasuunnitelma pitää sisällään sekä pieniä että suuria, nopeasti toteutettavia asioita, kyläsuunnitelma pidemmän aikajakson vaativia toimenpiteitä mm. hankkeita. Toimintasuunnitelman sisältöä käydään läpi kuukausittain hallituksen kokouksissa ja kyläsuunnitelmaa vuosittain kevät- ja syyskokouksissa. Päivitetystä kyläsuunnitelmasta todetaan tehty ja kirjataan uusia ideoita, toiveita ja tarpeita sitä mukaan kuin niitä esille tuodaan. Asioita viedään eteenpäin toimijoiden resurssien suhteen ja huomioiden käytettävissä olevat rahavarat. Hyvin toimiva kyläsuunnitelma on aina ajan tasalla ja sitä hyödynnetään mm. tiedonvientivälineenä hankerahoittajille, yhteistyökumppaneille ja tiedotusvälineille.

Kyläsuunnitelman seuranta toteutetaan ns. taulukkomallisenä, jossa todetaan asia, toimenpiteet, tekijä/tekijät, yhteistyötahot ja aikataulu. Kyläsuunnitelman päivitysajankohdat vuosittain ovat ikään kuin kokonaisuuden välitarkastuspisteitä.

Kyläsuunnitelma kirjoitetussa muodossaan on tärkeä viesti ulospäin ja toimijoita ohjaava väline kylämme kehittämistyössä, mutta samalla - niin toivomme, se innostaa kaikkia pohjoisiiläisiä toimimaan yksin ja yhdessä kylämme parhaaksi

Juhani Miettunen ja Raimo Välikangas pystyttivät kunnan lahjoittaman ilmoitustaulun kylätuvan viereen.

KOULULAISTEN ESITTÄMÄT IDEAT KYLÄSUUNNITELMAAN:

Ratsastusreitti Ylirannalta Kantolaan
 Suunnistuskartta ja kiintorasteja
 Grillauspaikka koululle
 Karkkikioski
 Laavu hiihtomatkan päähän koulusta
 Lemmikkipäivä
 Jäätelöautomaatti
 Biljardipöytä
 Moporeitti koululle
 Ei sääntöjä
 Pelipäivä
 Isolle Areenalle tekonurmi
 Illistä oikoreitti koululle

Kylällä tuotettavia palveluita

Maan-, soran- ja puunajoa
Kylätalkkaripalvelut, lasituspalvelut
Kaivuri- ja lumityöt, pohjarakentaminen
Traktoriurakointia
Maa-ainesmyyntiä
Rakennuspiirustukset, rakennussuunnittelut
Kalaliike
Kalastus
Taksipalvelua
Huoltamotoimintaa
Energiayhtiö ja kalanhoito
Pihatyöt, pihojen suunnittelu

Henkilö- ja pakettiautojen huollot ja korjaukset
Eläinlääkäripalvelut, eläinhierontaa
Hevostenhoitoa, ratsastusta
Pitopalvelua
Sahaustoimintaa
Heinänmyyntiä
Hierontaa
Kiinteistöjen hoitoa
Automaalausta
Kotipalvelua
Teollisuuspuhdistukset
Raudoitusta

Pohjois-Iistä löytyy vielä yksi tonkkamaitotilallinen.

Muut yhdistykset ja osuuskunnat

Pohjois-Iin Eränkävijät ry

Pohjois-Iin koulun vanhempainyhdistys ry

Pohjois-Iin jakokunta

Pohjois-Iin kalastuskunta

Pohjois-Iin työväenyhdistys ry

Rannikon Hevosseura ry

Kotitalousnaiset ry

Oulun-Kemintien Automiehet ry, osasto 102

Käyränkankaan vesiosuuskunta

Vauhdikasta kilpa-ajoa Iin jääraveissa maaliskuussa 2013. Kuva Jarmo Kontiainen / Kaleva.

Ii - uusiutuvan energian kunta

"Iihin on rakenteilla

Suomen suurin tuulipuistojen keskittymä, joka koostuu 38 turbiinista ja 150 M €:n investoinneista."

"Kouluilla on järjestetty energiapäiviä

oppilaille ja opettajille. Osallistujat ovat saaneet ajankohtaista tietoa oman koulunsa energiankulutuksesta sekä vinkkejä kodin energiansäästöihin."

Lukuisia esimerkkejä onnistumisesta

Iin kunta on osallistunut Kohti hiilineutraalia kuntaa –hankkeeseen vuodesta 2012 lähtien.

Ilmastopäästöjen vähentämisen lisäksi lissä tavoitellaan kustannussäästöjä, lisätään energiaomavaraisuutta, tiivistetään yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa sekä edistetään alueen asukkaiden ja vierailijoiden viihtyvyyttä.

"Kunnan kiinteistöjen öljynkulutus on

pienentynyt muutaman vuoden aikana 360 000 litrasta nykyiseen 57 000 litraan"

"Kolmen koulun muuttaminen öljylämmityksestä maalämmölle on tuonut käyttökulujen kokonaissäästöä 85 000 € / vuosi"

Kutsumme kuntalaiset, mökkiläiset, yritykset sekä yhdistykset mukaan ideointityöhön !

Lisätietoa netistä:

www.iilaakso.fi/fi/uusiutuva-energia

www.hinku-foorumi.fi

www.ymparisto.fi/hinkumappi

IILAAKSO

MICROPOLIS
Energia- ja ympäristöalan kehittäjä